

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Efter sidste flytning

Citation: Kierkegaard, Søren: "Efter sidste flytning", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 .
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p447-txt-shoot-idef647bc4-439b-4f33-817c-cd64782ddb82.pdf> (tilgået 23. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

At sye uden at slaae Knude paa Traaden

eller

»det er Mængden der skal gjøre det«

Det var som bekjendt Uglspil der sammenkaldte alle Skræddere, for at meddele en yderst vigtig Lærdom. De kom. Derpaa steg han op i et Træ og sagde, at de maatte ikke glemme at slaae Knude paa Traaden, thi ellers gik de Glip af det første Sting.

Dette er det ikke jeg vil, at sammenkalde Skræddere og Sy-Jomfruer med. Nei! Ei heller er jeg ganske af Uglspils Mening, at man ved ikke at slaae Knude paa Traaden blot gaaer Glip af det første; men hvis man saa ikke slaaer Knude, saa gaaer man ogsaa Glip af det næste o: s: v: og det Hele bliver Vrøvl.

Det jeg vil tale om er at forkynde Xstd. – uden at slaae Knude paa Traaden.

Tænk en i alle Henseender udmærket udrustet Taler, han prædiker over dette ægte christelige Thema: Selvfornegtelse Forsagelse af Verden. Herligt, Mageløst. Han river hen og henriver og henriver ganske mageløs. I Forsamlingen var der blandt Andet en riig Mand; han gaaer rørt, rørt, rørt, grebet, dybt grebet hjem han siger til sin Kone: det var mageløs; jeg vil ogsaa gjøre Taleren til Tak en Foræring: en yderst kostbar Frugtopsats. Ligesaa en anden greben Rigmand, ogsaa han griber, dybt greben, dybt i Lommen: en Guld Snustobakdaase o: s: v: o: s: v: – og Taleren tager derimod, tager forbindtligst.

See, her blev der ikke slaaet christelig Knude paa Traaden. Efter Xstds Mening kommer »Prædikenen« om Mandagen, naar Taleren sender Foræringerne tilbage og siger: jeg lærer jo Selvfornegtelse – ergo kan jeg ikke modtage Sligt, ellers løb jeg jo ogsaa let Fare for, at det der næste Gang begeistrede mig til at tale om Selvfornegtelse var Udsigten til en Wienervogn.

See paa den Maade syer man uden at slaae Knude paa Traaden – og paa den Maade bliver det Vrøvl.

Og paa den Maade er vi nok alle Xstne, hver Enkelt er det ikke, men alle ere vi det, et christent Folk.

»Det er Mængden der gjør det«. Forunderligt vi lee Alle, naar vi høre den Fortælling om en Øltapper, der solgte Øllet en Skilling under Indkjøbsprisen, at han, da En spurgte hvor det kunde svare Regning, sagde: det er Mængden der skal gjøre [det]. Altsaa at een

Flaske Øl, der koster ham selv 4 β, solgt for 3 β, at det er Tab, det mener han ogsaa; men at 100,000 Flasker Øl hver kostende ham 4 β, solgte for 3 β at det er Profit, det er hans uforgribelige Mening. Saaledes med det at være Xsten. Hver Enkelt er maaskee endda ikke uvillig til at tilstaae, at han just ikke er Xsten – men »Mængden gjør det.«

Man passe vel her paa, for ikke at gjøre mig Uret ved Misforstaaelse. Mon det er paa nogen Maade min Mening at misunde hiin Taler Frugt-Opsatsen, Gulddaasen, de broderede Lænestole, de mange Skilpaddegilder, hvor han sidder øverst til Bords (til Tak for sin Prædiken om Selvfornegtelse), Wienvognen, Silke, Fløiel, Guld og Sølv: nei, nei, saaledes tager jeg ikke Xstd.

Jeg for mit Vedkommende skulde, hvis jeg havde Raad dertil, med Fornøielse gjøre et rigtigt Skilpadde-Knald, hvor der blev drukket 10 Sorter Vine o: s: v: – men Eet der beskjeftiger mig uendeligt. Idet jeg da med Gjesterne traadte ind i Salen for at gaae tilbords, og idet jeg – thi jeg vilde ogsaa have Taffelmusik – med Jeppe raabte: blæs op Musik: saa vilde jeg ganske sagte sig[e] ved mig selv: Gud i Himlene dette er ikke i Xstd., eller jeg vilde sige til Gjesterne: mine Venner tillader mig blot Eet. I gamle Dage var det Skik at læse til Bords – kunde I have Noget imod, at jeg, istedetfor en Bordbøn, blot siger disse Ord: mine Venner, dette er ikke Xstd.

Saaledes troer jeg, at det lader sig gjøre.^[a]

[a] Jeg troer, at Gud vil bære over med vor Skrøbelighed, fordi vi engang ere forkjelede ved fra Barn af at være opdæggede ved christeligt Slikkerie og sød christelig Barnemad med Syltetøi.

Derfor er der især to Ting, jeg maa fordre af en saadan Taler. 1) At han ikke seer saa skrækkelig alvorlig ud. Thi at faae Sølv-Opsatser o: s: v: o: s: v: er da ikke saa skrækkeligt alvorligt. Ei heller det at tale 3 Qvarter, naar det lønnes saaledes. 2) At han ikke græder endnu mindre hulker. Thi der er dog virkelig ikke Noget at græde over. Ja fik han ingen Foræringer, kom han til ingen Gilde, skulde han i det Sted, leve i Armod og Fattigdom (og det har Gud ifølge det N. T., som jo Taleren altid lægger til Grund for sin Tale, forbeholdt sig Ret til at kunne fordre): nu, en Mand vilde det vel ikke anstaae, at græde over Sligt; men jeg synes dog at der var en Slags Grund dertil. I det andet Tilfælde er der derimod virkelig ingen Grund dertil, og derimod er der saa uendelig let Grund for Tilhøreren til at komme til at lee.

Tænk en Fader og et Barn. Barnet vilde saa gjerne ud paa Fredriksberg og lege Røver med sine Kamerater. »Gaae Du med Gud mit Barn, og fornøie Dig godt, og der har Du 1 ℳ til at kjøbe Frugt for eller hvad Du selv vil.« Men dersom^[b]

[b] Barnet vilde, at det at gaae paa Fredriksberg, skulde være at læse Lectie, være Alvor, ikke Leeg, saa vilde vel Faderen sige: hid med ℳ Din Slubbert, Du bliver hjemme, Du kan sulte og læse udenad Registeret i Riises Geographie. Nei, dersom der christeligt skal fæstes Ende, for at det Hele ikke skal blive Vrøvl, saa maae vi enten have Charakterer igjen, der virkelig forsage Verden, eller vi maae dog idetmindste have Tilstaaelser, og fremfor Alt maae vi ud af det

Skalkeskjul: det er Mængden der gjør det.